

Paragraaf B

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft een indicatie in welke mate het vermogen van de gemeente Woudrichem toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, dient te worden voorkomen dat elke nieuwe financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen.

In het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten (BBV) is de wettelijke grondslag voor deze paragraaf weergegeven. Ook is daarin opgenomen, dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat tenminste:

1. [een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;](#)
2. [een inventarisatie van de risico's;](#)
3. [het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's;](#)
4. [financiële kengetallen over de schuldpositie.](#)

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, af te dekken. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de optelsom van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserves (VAR) en de stille reserves. De VAR bedraagt naar verwachting ultimo 2017 € 558 (inclusief € 6 VAR grondexploitatie). De WAR bedraagt ultimo 2017 € 1.066 (inclusief € 67 WAR grondexploitatie). De stille reserves staan op de balans gewaardeerd tegen de nominale waarde (deelnemingen) of verkrijgings- of vervaardigingsprijs (onroerend goed). Medio 2017 is de marktwaarde niet bepaald. Derhalve kunnen de stille reserves niet in euro's worden uitgedrukt. Daar komt bij dat de waarde afhankelijk is van de markt en hierdoor fluctueert.

De VAR is dat deel van de reserves waarvan de rente niet ten goede komt aan de algemene middelen als structureel dekkingsmiddel. De bestemmingsreserves worden niet tot het weerstandsvermogen gerekend, want aanwending hiervan zou een aanpassing van het voorgenomen beleid meebrengen. De weerstandscapaciteit geeft het vermogen weer dat ingezet kan worden zonder het voorgenomen beleid te wijzigen.

De stille reserves hebben betrekking op activa die op de balans lager zijn gewaardeerd dan de marktwaarde en op korte termijn verkoopbaar zijn. De stille reserves betreffen thans:

- 1) deelnemingen:
 - a) aandelen Bank Nederlandse Gemeenten;
 - b) aandelen Brabant Water;
 - c) aandelen RWI.
- 2) overige stille reserves:
 - a) overwaarde van panden en gronden.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken over meerdere jaren. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de post onvoorzien, de onbenutte belastingcapaciteit en het begrotingsoverschot.

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt voor 2018 € 151 en de post onvoorzien € 5. Het structurele begrotingsoverschot 2018 inclusief onvoorzien is € 161. De structurele weerstandscapaciteit is daarmee € 307.

Inventarisatie van de risico's

Wij hebben de belangrijkste risico's gerangschikt en gekwantificeerd. Door het kwantificeren van de risico's kan bepaald worden of de weerstandscapaciteit toereikend is om de risico's af te dekken.

Uitgangspunten

Om tot een kwantificering van de risico's te komen, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Kans
 - De kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet is afhankelijk van meerdere factoren waaronder de frequentie. De frequentie is op zich moeilijk te bepalen. Om toch te komen tot een schaalverdeling is bij de risicoanalyse binnen de gemeente Woudrichem gekozen voor vijf categorieën, te weten:
 - Zeer klein (5-10%)
 - Klein (25%)
 - Niet klein/niet groot (50%)
 - Groot (70%)
 - Zeer groot (90%)
- Financiële impact
 - De impact geeft de financiële invloed aan die een risico kan hebben op de gemeentelijke exploitatie. De financiële impact wordt berekend door het percentage kans te vermenigvuldigen met het maximale risicobedrag.

Risico's begroting 2018					
Programma / paragraaf / balans (bedragen * € 1.000)	Omschrijving	Maximaal risico	Kans in %	Financiële impact	
Ruimtelijke ordening en wonen	Tegenvallende bouwleges	75	40%	30	
Ruimtelijke ordening en wonen	Handhaving en vergunningverlening	100	25%	25	
Diverse programma's	Flexibiliteit meerjarenbegroting	100	25%	25	
Diverse programma's	Openeinde-regelingen	700	40%	280	
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	Onderhoud gemeentelijke accommodaties	40	25%	10	
Paragraaf bedrijfsvoering	Kwetsbaarheid bedrijfsvoering	350	35%	123	
Paragraaf bedrijfsvoering	Kwetsbaarheid gemeentelijke ICT-organisatie	200	30%	60	
Diverse programma's	Implementatie nieuwe regelgeving	500	25%	125	
Paragraaf kapitaalgoederen	Vervanging gemeentelijke bedrijfsmiddelen	100	25%	25	
Paragraaf verbonden partijen	Verbonden partijen	900	40%	360	
Programma volksgezondheid en milieu	Milieuaansprakelijkheid	200	40%	80	
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	Actuele beheerplannen	300	25%	75	
Programma volksgezondheid en milieu	Stortplaats Bavel	70	40%	28	
Diverse programma's	Contractrisico's	700	25%	175	
Landschap, recreatie en toerisme	Exploitatie zwembad	70	35%	25	
Economie en bedrijven	Regionaal Ontwikkelings Bedrijf	605	nvt	nvt	
	Risico	5.010	Impact	1.445	

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Om de genoemde risico's te kunnen opvangen, is het van belang dat hiervoor een buffer beschikbaar is. Hieronder wordt verstaan het vermogen van een gemeente om haar taken ook onder minder gunstige voorwaarden naar behoren te kunnen voortzetten. Om dit te kunnen toetsen, geldt het volgende kader:

- Het weerstandsvermogen wordt jaarlijks getoetst aan de aanwezige risico's.
- De ratio van het weerstandsvermogen is gezond als deze minimaal ligt tussen de 1,0 en 1,4.
- Wij hanteren een ratio van 1,2 als ondergrens.

Conclusie weerstandscapaciteit

Uit de inventarisatie van de risico's schatten wij op dit moment in dat de weerstandscapaciteit toereikend is om genoemde risico's op te vangen.

De [ratio](#) van het weerstandsvermogen is 1,55. Binnen gemeenten is het gebruikelijk om een norm tussen de 1,0 en 1,4 te hanteren. Het weerstandsvermogen van de gemeente Woudrichem is daarmee dus voldoende.

Kengetallen

In de BBV is voor het begrotingsjaar 2016 voor het eerst een verplichting opgenomen om de financiële positie van de gemeenten in beeld te brengen middels financiële kengetallen. De BBV schrijft een set van vijf kengetallen voor. In onderliggende [tabel](#) zijn de kengetallen opgenomen.

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	81,3%	67,3%	41,5%	36,8%	30,7%	22,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	76,4%	62,1%	37,2%	31,9%	25,8%	18,0%
Solvabiliteitsratio	22,8%	18,9%	18,6%	21,2%	24,6%	28,3%
Structurele exploitatieruimte	1,7%	-8,0%	-3,5%	0,9%	3,2%	3,8%
Grondexploitatie	12,1%	12,6%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	100,1%	100,1%	101,5%			

Alhoewel de economie zich aan het herstellen is bevestigen de kengetallen het beeld dat de afgelopen jaren geschetst is ten aanzien van de financiële positie van de gemeente Woudrichem. Voorzichtigheid is nog steeds geboden, in die geest wordt ook gehandeld.